Oikeustapauskokoelma

UNIONIN TUOMIOISTUIMEN TUOMIO (toinen jaosto)

1 päivänä maaliskuuta 2012*

Direktiivit 91/439/ETY ja 2006/126/EY — Ajokorttien vastavuoroinen tunnustaminen — Jäsenvaltion kieltäytyminen tunnustamasta toisen jäsenvaltion sellaiselle henkilölle myöntämää ajokorttia, jolla ei ole ensiksi mainitun jäsenvaltion säännöstön mukaisia fyysisiä ja henkisiä edellytyksiä ajoneuvon kuljettamiseen

Asiassa C-467/10,

jossa on kyse SEUT 267 artiklaan perustuvasta ennakkoratkaisupyynnöstä, jonka Landgericht Gießen (Saksa) on esittänyt 21.9.2010 tekemällään päätöksellä, joka on saapunut unionin tuomioistuimeen 28.9.2010, saadakseen ennakkoratkaisun rikosasiassa, jossa vastaajana on

**Baris Akyüz,**

UNIONIN TUOMIOISTUIN (toinen jaosto),

toimien kokoonpanossa: jaoston puheenjohtaja J. N. Cunha Rodrigues sekä tuomarit U. Lõhmus, A. Rosas (esittelevä tuomari), A. Ó Caoimh ja A. Arabadjiev,

julkisasiamies: V. Trstenjak,

kirjaaja: hallintovirkamies K. Malacek,

ottaen huomioon kirjallisessa käsittelyssä ja 26.10.2011 pidetyssä istunnossa esitetyn,

ottaen huomioon huomautukset, jotka sille ovat esittäneet

— Baris Akyüz, edustajanaan Rechtsanwalt J. Häller,

— Saksan hallitus, asiamiehinään T. Henze ja N. Graf Vitzthum,

— Italian hallitus, asiamiehenään G. Palmieri, avustajanaan avvocato dello Stato S. Varone,

— Euroopan komissio, asiamiehinään G. Braun ja N. Yerrell,

päätettyään julkisasiamiestä kuultuaan ratkaista asian ilman ratkaisuehdotusta,

on antanut seuraavan

* Oikeudenkäyntikieli: saksa.

**tuomion**

1 Ennakkoratkaisupyyntö koskee yhteisön ajokortista 29.7.1991 annetun neuvoston direktiivin 91/439/ETY (EYVL L 237, s. 1) 1 artiklan 2 kohdan ja 8 artiklan 2 ja 4 kohdan sekä ajokorteista 20.12.2006 annetun Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivin 2006/126/EY (EUVL L 403, s. 18) 2 artiklan 1 kohdan ja 11 artiklan 4 kohdan tulkintaa.

2 Tämä pyyntö on esitetty rikosasiassa, joka on pantu vireille Saksan kansalaista Baris Akyüzia vastaan siitä syystä, että hän on kuljettanut moottoriajoneuvoa Saksan alueella 5.12.2008 ja 1.3.2009, vaikka hänellä ei ollut siihen vaadittua ajo-oikeutta.

## Asiaa koskevat oikeussäännöt

### *Unionin säännöstö*

Direktiivi 91/439

3 Direktiivin 91/439 johdanto-osan ensimmäisessä perustelukappaleessa todetaan seuraavaa:

”on suotavaa, että yhteisen liikennepolitiikan tavoitteiden saavuttamiseksi ja liikenneturvallisuuden parantamiseksi sekä sellaisten henkilöiden liikkuvuuden helpottamiseksi, jotka sijoittautuvat toiseen jäsenvaltioon kuin siihen, jossa he ovat läpäisseet kuljettajantutkinnon, otetaan käyttöön yhteisön malli kansalliseksi ajokortiksi, jonka jäsenvaltiot tunnustavat vastavuoroisesti ilman, että ajokortteja on pakko vaihtaa.”

4 Saman direktiivin johdanto-osan neljännen perustelukappaleen mukaan liikenneturvallisuussäännösten toteuttamiseksi on tarpeen säätää ajokortin antamisen vähimmäisedellytyksistä.

5 Kyseisen direktiivin 1 artiklan 2 kohdan sanamuodon mukaan ”jäsenvaltioiden antamat ajokortit on tunnustettava vastavuoroisesti”.

6 Direktiivin 91/439 7 artiklan 1 kohdassa säädetään seuraavaa:

”1. Ajokortin saa lisäksi antaa ainoastaan hakijoille:

a) jotka ovat liitteen II ja III mukaisesti suorittaneet ajotaitoa koskevan kokeen ja ajokokeen ja jotka täyttävät terveydelliset vaatimukset;

b) joiden vakituinen asuinpaikka on ajokortin antavan jäsenvaltion alueella tai jotka voivat näyttää toteen, että he ovat opiskelleet siellä vähintään 6 kuukautta.”

7 Saman direktiivin 8 artiklan 2 ja 4 kohdassa säädetään seuraavaa:

”2. Jollei rikoslain ja yleistä järjestystä koskevien säädösten alueellisen soveltamisen periaatteen huomioon ottamisesta muuta johdu, se jäsenvaltio, jossa toisen jäsenvaltion anta[ma]n ajokortin haltijalla on vakituinen asuinpaikka, saa soveltaa ajokortin haltijaan kansallisia ajo-oikeuden rajoittamista tai poistamista taikka sen määräaikaista tai pysyvää peruuttamista koskevia kansallisia säännöksiä ja tarvittaessa vaihtaa ajokortin tätä tarkoitusta varten.

– –

4. Jäsenvaltio voi kieltäytyä hyväksymästä toisen jäsenvaltion sellaiselle henkilölle antamaa ajokorttia, johon ensin mainitun jäsenvaltion alueella on kohdistettu jokin 2 kohdassa mainittu toimenpide.

Jäsenvaltio voi samoin kieltäytyä antamasta jäsenkorttia hakijalle, johon on kohdistettu tällainen toimenpide toisessa jäsenvaltiossa.”

Direktiivi 2006/126

8 Direktiivin 2006/126 2 artiklan 1 kohdassa säädetään, että ”jäsenvaltioiden antamat ajokortit on tunnustettava vastavuoroisesti”.

9 Kyseisen direktiivin 7 artiklan 1 ja 5 kohdassa säädetään seuraavaa:

”1. Ajokortin myöntämiseen sovelletaan seuraavia edellytyksiä:

a) hakija on suorittanut hyväksytysti ajotaitoa ja ajotapaa koskevan kokeen ja teoriakokeen sekä täyttää terveydelliset vaatimukset liitteiden II ja III säännösten mukaisesti;

– –

e) hakijan vakinainen asuinpaikka on ajokortin myöntävän jäsenvaltion alueella tai hän voi näyttää toteen, että hän on opiskellut siellä vähintään kuusi kuukautta.

– –

5. – –

Ajokortin myöntävän jäsenvaltion on varmistettava huolellisesti, että kyseessä oleva henkilö täyttää tämän artiklan 1 kohdassa esitetyt vaatimukset, ja sovellettava kansallisia ajo-oikeuden lopullista peruuttamista tai poisottamista koskevia kansallisia säännöksiä, jos todetaan, että ajokortti on myönnetty, vaikka vaatimuksia ei ole täytetty, sanotun kuitenkaan rajoittamatta 2 artiklan soveltamista.”

10 Direktiivin 2006/126 11 artiklan 4 kohdassa säädetään seuraavaa:

”Jäsenvaltion on kieltäydyttävä myöntämästä ajokorttia hakijalle, jonka ajokortti on rajoitettu, poistettu tai peruutettu määräaikaisesti toisessa jäsenvaltiossa.

Jäsenvaltion on kieltäydyttävä hyväksymästä toisen jäsenvaltion sellaiselle henkilölle myöntämää ajokorttia, jonka henkilön ajokorttiin perustuvaa ajo-oikeutta on rajoitettu tai se on poistettu tai määräaikaisesti peruutettu ensin mainitun valtion alueella.

Jäsenvaltio voi myös kieltäytyä myöntämästä ajokorttia hakijalle, jonka ajokortti on peruutettu pysyvästi toisessa jäsenvaltiossa.”

11 Kyseisen direktiivin 16 artiklan 1 ja 2 kohdassa säädetään seuraavaa:

”1. Jäsenvaltioiden on annettava ja julkaistava 1 artiklan 1 kohdan, 3 artiklan, 4 artiklan 1, 2 ja 3 kohdan sekä 4 kohdan b–k alakohdan, 6 artiklan 1 kohdan sekä 2 kohdan a, c, d ja e alakohdan, 7 artiklan 1 kohdan b, c ja d alakohdan sekä 2, 3 ja 5 kohdan, 8 artiklan, 10 artiklan, 13 artiklan, 14 artiklan, 15 artiklan sekä liitteessä I olevan 2 kohdan, liitteessä II olevan 5.2 kohdan A1-, A2- ja A-luokan osalta sekä liitteiden IV, V ja VI noudattamisen edellyttämät lait, asetukset ja hallinnolliset määräykset viimeistään 19. tammikuuta 2011. Niiden on toimitettava nämä säännökset kirjallisina komissiolle viipymättä.

2. Jäsenvaltioiden on sovellettava näitä säännöksiä 19 päivästä tammikuuta 2013.”

12 Saman direktiivin 17 artiklan ensimmäisessä kohdassa säädetään seuraavaa:

”Kumotaan direktiivi 91/439/ETY 19. tammikuuta 2013, sanotun kuitenkaan rajoittamatta liitteessä VII olevassa B osassa esitettyjä jäsenvaltioiden velvoitteita, jotka koskevat määräaikoja direktiivien saattamiseksi osaksi kansallista lainsäädäntöä.”

13 Direktiivin 2006/126 18 artiklassa säädetään seuraavaa:

”Tämä direktiivi tulee voimaan kahdentenakymmenentenä päivänä sen jälkeen, kun se on julkaistu Euroopan unionin virallisessa lehdessä.

2 artiklan 1 kohtaa, 5 artiklaa, 6 artiklan 2 kohdan b alakohtaa, 7 artiklan 1 kohdan a alakohtaa, 9 artiklaa, 11 artiklan 1, 3, 4, 5, ja 6 kohtaa, 12 artiklaa sekä liitteitä I, II ja III sovelletaan 19. tammikuuta 2009 alkaen.”

*Kansallinen säännöstö*

14 Henkilöiden oikeuttamisesta osallistumaan tieliikenteeseen 18.8.1998 annetun asetuksen (Verordnung über die Zulassung von Personen zum Straßenverkehr eli ajokorttiasetus, Fahrerlaubnis-Verordnung, FeV; BGBl. 1998 I, s. 2214) 28 §:n 1, 4 ja 5 momentissa, sellaisina kuin ne olivat voimassa 15.1.2009 asti, säädettiin seuraavaa:

”(1) Voimassa olevan [Euroopan unionin] tai [Euroopan talousalueen (ETA)] ajokortin haltijoilla, joiden 7 §:n 1 tai 2 momentissa tarkoitettu varsinainen asuinpaikka on Saksan liittotasavallassa, on 2–4 momentissa säädetyin rajoituksin oikeus kuljettaa moottoriajoneuvoja Saksassa ajokorttinsa kelpoisuuden rajoissa. Ulkomaiseen ajokorttiin sisältyviä ehtoja tai rajoituksia on noudatettava myös Saksassa. Ajo-oikeuteen sovelletaan tämän asetuksen säännöksiä, jollei erikseen toisin säädetä.

– –

(4) Edellä 1 momentissa tarkoitettua oikeutta ei ole [unionin tai ETA:n] ajokortin haltijoilla,

1. joilla on vain ajon harjoitteluun oikeuttava tai muu tilapäisesti myönnetty ajokortti,

2. joiden varsinainen asuinpaikka on ollut sen myöntämisajankohtana Saksassa, paitsi milloin asianomainen henkilö on hankkinut ajokortin oleskellessaan [sen myöntäneessä valtiossa] vähintään kuusi kuukautta 7 §:n 2 momentissa tarkoitettuna opiskelijana tai koululaisena,

3. joiden ajo-oikeus Saksassa on peruutettu tuomioistuimen väliaikaisella määräyksellä tai lainvoimaisella ratkaisulla taikka hallintoviranomaisen tekemällä välittömästi täytäntöön pantavalla tai lainvoimaisella päätöksellä taikka joiden ajokorttihakemus on lainvoimaisesti hylätty tai joiden ajo-oikeus on jätetty peruuttamatta vain siksi, että he ovat itse sittemmin luopuneet ajo-oikeudesta,

4. joille ei tuomioistuimen lainvoimaisen ratkaisun perusteella saada myöntää ajo-oikeutta, eikä

5. heille Saksassa, ajokortin myöntäneessä valtiossa tai siinä valtiossa, jossa heillä on varsinainen asuinpaikka, määrätyn ajokiellon voimassaoloaikana eikä myöskään silloin, kun heidän ajokorttinsa on takavarikoitu, otettu pois tai otettu viranomaisen haltuun rikosprosessilain (Strafprozeßordnung) 94 §:n nojalla.

(5) Oikeus käyttää Saksassa [unionin tai ETA:n] ajokorttia 4 momentin 3 tai 4 kohdassa tarkoitetun päätöksen jälkeen myönnetään hakemuksesta, kun ajo-oikeuden peruuttamisen tai ajokiellon peruste on lakannut. Tällöin sovelletaan vastaavasti 20 §:n 1 ja 3 momenttia.”

15 FeV:n 28 §:n 1, 4 ja 5 momentin, sellaisina kuin ne ovat muutettuina 7.1.2009 annetulla asetuksella (BGBl. 2009 I, s. 29), tarkoituksena on direktiivin 2006/126 11 artiklan 4 kohdan saattaminen Saksan oikeusjärjestyksen osaksi. Kyseisissä 4 ja 5 momentissa säädetään siitä lähtien seuraavaa:

”(4) Edellä 1 momentissa tarkoitettua oikeutta ei ole [unionin tai ETA:n] ajokortin haltijoilla,

– –

2. joiden varsinainen asuinpaikka on ajokorttiin merkittyjen tietojen tai ajokortin myöntäneestä jäsenvaltiosta saatujen kiistämättömien tietojen mukaan ollut sen myöntämisajankohtana Saksassa, paitsi milloin asianomainen henkilö on hankkinut ajokortin oleskellessaan [sen myöntäneessä valtiossa] vähintään kuusi kuukautta 7 §:n 2 momentissa tarkoitettuna opiskelijana tai koululaisena,

3. joiden ajo-oikeus Saksassa on peruutettu tuomioistuimen väliaikaisella määräyksellä tai lainvoimaisella ratkaisulla taikka hallintoviranomaisen tekemällä välittömästi täytäntöön pantavalla tai lainvoimaisella päätöksellä taikka joiden ajokorttihakemus on lainvoimaisesti hylätty tai joiden ajo-oikeus on jätetty peruuttamatta vain siksi, että he ovat itse sittemmin luopuneet ajo-oikeudesta.

– –

Ensimmäisen virkkeen 2 ja 3 kohdassa tarkoitetuissa tapauksissa viranomainen voi tehdä hallintopäätöksen, jolla ajo-oikeuden puuttuminen vahvistetaan. Ensimmäisen virkkeen 3 ja 4 kohtaa sovelletaan vain silloin, kun niissä mainituista toimenpiteistä on tehty merkintä ajoneuvoliikennerekisteriin eikä toimenpiteen voimassaolo ole päättynyt tieliikennelain (Straßenverkehrsgesetz) 29 §:n nojalla.

(5) Oikeus käyttää Saksassa [unionin tai ETA:n] ajokorttia 4 momentin 3 tai 4 kohdassa tarkoitetun päätöksen jälkeen myönnetään hakemuksesta, kun ajo-oikeuden peruuttamisen tai ajokiellon peruste on lakannut. Tällöin sovelletaan vastaavasti 4 momentin kolmatta virkettä sekä 20 §:n 1 ja 5 momenttia.”

16 Tieliikennelain 21 §:n 1 momentissa säädetään seuraavaa:

”(1) Joka

1. kuljettaa moottoriajoneuvoa, vaikka hänellä ei ole siihen vaadittavaa ajo-oikeutta – –

on tuomittava vankeuteen enintään yhdeksi vuodeksi tai sakkoon.

– –”

**Pääasian oikeudenkäynnin taustalla olevat tosiseikat ja ennakkoratkaisukysymykset**

17 Akyüz, joka on syntynyt vuonna 1989, on vuosina 2004–2008 tuomittu useita kertoja rangaistukseen rikoksista, muun muassa pahoinpitelystä, ajo-oikeudetta ajosta, yhteisesti tehdystä törkeästä kiristyksestä, laittomasta uhkauksesta ja kunnianloukkauksesta.

18 Akyüz haki 4.3.2008 Landrat des Wetteraukreises -nimiseltä viranomaiselta (Wetteraun piirihallintoviranomaisen päällikkö, jäljempänä Landrat) B-luokan ajo-oikeutta. Landrat määräsi 12.6.2008 päivätyssä kirjeessä ajo-oikeuden myöntämisen edellytykseksi, että hakija esittää häntä koskevan puoltavan lääkärin- ja psykologinlausunnon. Hakija meni sitä varten tarvittavaan tutkimukseen. Akyüzin tutkinut asiantuntija päätyi 8.9.2008 antamassaan lausunnossa lopputulokseen, jonka mukaan Akyüzin ei voitu katsoa täyttävän fyysisiä ja henkisiä edellytyksiä ryhmään 1 (ajoneuvoluokat B, L, M ja S) kuuluvien moottoriajoneuvojen turvalliseen kuljettamiseen tieliikenteessä. Asiantuntijan mukaan oli olemassa merkkejä hakijan voimakkaasta taipumuksesta väkivaltaisuuteen.

19 Landrat hylkäsi ajokorttihakemuksen 10.9.2008 tekemällään lainvoiman saaneella päätöksellä sillä perusteella, ettei Akyüz täyttänyt fyysisiä ja henkisiä edellytyksiä moottoriajoneuvon turvalliseen kuljettamiseen.

20 Akyüz sai 24.11.2008 Děčinissä (Tšekki) B-luokkaan kuuluvien moottoriajoneuvojen kuljettamiseen oikeuttavan ajokortin. Prahassa sijaitsevan Saksan lähetystön toimittamien tietojen mukaan ulkomaalaisviraston ja Děčinin poliisin selvitettävissä ei ole, onko Akyüz oleskellut Tšekissä 24.11.2008. Lähetystön 6.10.2009 päivätyn sähköpostiviestin mukaan ulkomaalaisvirastossa on vain ilmoitus ajanjaksosta 1.6.2009–1.12.2009. Tietojen mukaan Akyüzin tšekkiläinen ajokortti on myönnetty Děčinissä 8.6.2009. Ajokortista otetun valojäljennöksen mukaan ajokortti on kuitenkin myönnetty ensimmäisen kerran jo 24.11.2008.

21 Saksan viranomaiset totesivat, että Akyüz kuljetti moottoriajoneuvoa Saksassa 5.12.2008 ja 1.3.2009.

22 Amtsgericht Friedberg – Jugendschöffengericht (Friedbergin alioikeuden nuoria rikoksentekijöitä koskevien asioiden kokoonpano) – totesi 17.12.2009 antamassaan tuomiossa Akyüzin syyllistyneen edellä mainittuihin kahteen ajo-oikeudetta ajoon.

23 Akyüz valitti tästä tuomiosta Landgericht Gießeniin.

24 Landgericht Gießen katsoi olevan epätietoisuutta erityisesti siitä, oliko Saksan viranomaisten tunnustettava Tšekin toimivaltaisten viranomaisten Akyüzille myöntämä ajokortti tilanteessa, jossa Saksan liittotasavallan viranomaiset eivät olleet poistaneet Akyüzin ajo-oikeutta vaan pelkästään kieltäytyneet myöntämästä hänelle ajokorttia, joten se päätti lykätä asian ratkaisemista ja esittää unionin tuomioistuimelle seuraavat ennakkoratkaisukysymykset:

”Onko

a) [direktiivin 91/439] 1 artiklan 2 kohtaa, luettuna yhdessä 8 artiklan 2 ja 4 kohdan kanssa,

b) [direktiivin 2006/126] 2 artiklan 1 kohtaa, luettuna yhdessä 11 artiklan 4 kohdan kanssa,

tulkittava

1) siten, että ne ovat esteenä jäsenvaltion (vastaanottava valtio) kieltäytymiselle toisen jäsenvaltion (myöntäjävaltio) myöntämän ajokortin tunnustamisesta omalla alueellaan, jos ajokortin saamista myöntäjävaltiossa on edeltänyt ajokorttihakemuksen hylkääminen vastaanottavassa valtiossa, koska fyysiset ja henkiset edellytykset moottoriajoneuvon turvalliseen kuljettamiseen eivät täyty

2) jos vastaus on myöntävä, siten, että ne ovat esteenä jäsenvaltion (vastaanottava valtio) kieltäytymiselle toisen jäsenvaltion (myöntäjävaltio) myöntämän ajokortin tunnustamisesta omalla alueellaan, jos ajokortin saamista myöntäjävaltiossa on edeltänyt ajokorttihakemuksen hylkääminen vastaanottavassa valtiossa, koska fyysiset ja henkiset edellytykset moottoriajoneuvon turvalliseen kuljettamiseen eivät täyty *ja* ajokortissa olevat merkinnät, muut myöntäjävaltion antamat kiistattomat tiedot tai muut tiedot, joiden paikkansapitävyyttä

ei ole syytä epäillä, erityisesti mahdolliset ajokortin haltijan itse antamat tiedot tai vastaanottavalla valtiolla muuten olevat varmat tiedot osoittavat, ettei direktiivin [91/439] 7 artiklan 1 kohdan b alakohdassa ja vastaavasti direktiivin [2006/126] 7 artiklan 1 kohdan e alakohdassa säädettyä asuinpaikkavaatimusta ole noudatettu,

— jos muut tiedot, joiden paikkansapitävyyttä ei ole syytä epäillä, erityisesti mahdolliset ajokortin haltijan itse antamat tiedot tai vastaanottavalla valtiolla muuten olevat varmat tiedot eivät riitä, ovatko tiedot unionin tuomioistuimen oikeuskäytännössä tarkoitetulla tavalla myöntäjävaltion antamia myös silloin, kun niitä ei ole välitetty suoraan vaan ainoastaan välillisesti siten, että jokin muu taho, erityisesti myöntäjävaltiossa oleva vastaanottavan valtion lähetystö, on tehnyt sellaisiin tietoihin perustuvan ilmoituksen

3) siten, että ne ovat esteenä jäsenvaltion (vastaanottava valtio) kieltäytymiselle toisen jäsenvaltion (myöntäjävaltio) myöntämän ajokortin tunnustamisesta omalla alueellaan, jos muodolliset edellytykset ajokortin saamiseksi myöntäjävaltiossa ovat kyllä täyttyneet mutta oleskelun tarkoituksena on selvitetty olleen ainoastaan ajokortin saaminen eikä sen lisäksi mitään sellaista tarkoitusta, jota suojataan unionin oikeudessa ja erityisesti perusvapauksia koskevissa EUT-sopimuksen määräyksissä, Euroopan unionin perusoikeuskirjassa sekä ihmisoikeuksien ja perusvapauksien suojaamiseksi tehdyssä yleissopimuksessa (ajokorttiturismi)?”

## Ennakkoratkaisukysymysten tarkastelu

### *Alustavat huomautukset*

25 Aluksi on todettava, että ennakkoratkaisua pyytäneen tuomioistuimen kysymykset koskevat yhtäältä direktiivin 91/439 ja toisaalta direktiivin 2006/126 asiaa koskevien säännösten soveltamista ja että ensiksi mainittu direktiivi kumotaan ja korvataan jälkimmäisellä direktiivillä.

26 Sen vuoksi on selvitettävä, miltä osin näitä säännöksiä sovelletaan pääasian oikeudenkäynnin kohteena oleviin tosiseikkoihin.

27 Saksan hallituksen mukaan kyseisessä oikeusriidassa on sovellettava ainoastaan direktiivin 91/439 säännöksiä. Akyüzin Tšekistä saamasta ajokortista nimittäin ilmenee, että tämän ajokortin myöntämispäivä on 24.11.2008. Direktiivin 2006/126 18 artiklan toisen kohdan mukaan saman direktiivin 11 artiklan 4 kohtaa sovelletaan 19.1.2009 alkaen eli vasta kyseisen ajokortin myöntämispäivän jälkeen. Komissio sen sijaan katsoo, että direktiivin 2006/126 säännöksiä on sovellettava ajomatkaan, jonka Akyüz teki Saksassa 1.3.2009.

28 Yhtäältä unionin tuomioistuimen käytettävissä olevasta asiakirja-aineistosta ilmenee, että pääasian oikeudenkäynnin taustalla olevat Akyüzin ajomatkat Saksassa ovat tapahtuneet 5.12.2008 ja 1.3.2009.

29 Toisaalta on niin, että vaikka ennakkoratkaisupyynnössä mainitaan tšekkiläisen ajokortin Akyüzille myöntämisen päiväksi myös 8.6.2009, ennakkoratkaisupyynnön mukaan kyseisen ajokortin valojäljennös osoittaa kuitenkin, että ajokortti on myönnetty ensimmäisen kerran 24.11.2008.

30 Tšekin toimivaltaiset viranomaiset ovat siten nähtävästi myöntäneet kyseisen ajokortin Akyüzille 24.11.2008, mikä ennakkoratkaisupyynnön esittäneen tuomioistuimen on selvitettävä. Siinä tapauksessa, että ajokortti olisi myönnetty vasta 8.6.2009, Akyüzilla ei olisi ollut tšekkiläistä ajokorttia pääasian oikeudenkäynnin kohteena olevien ajomatkojen tekopäivänä ja kysymys vasta niiden jälkeen myönnetyn ajokortin tunnustamisesta olisi käsiteltävässä asiassa merkityksetön.

31 Vaikka direktiivi 91/439 kumotaan vasta 19.1.2013 alkaen, direktiivin 2006/126 2 artiklan 1 kohtaa ja 11 artiklan 4 kohtaa sovelletaan kuitenkin viimeksi mainitun direktiivin 18 artiklan toisen kohdan mukaisesti jo 19.1.2009 alkaen.

32 On syytä todeta, että direktiivin 2006/126 2 artiklan 1 kohdassa säädetään jäsenvaltioiden myöntämien ajokorttien vastavuoroisesta tunnustamisesta. Saman direktiivin 11 artiklan 4 kohdan toisessa alakohdassa säädetään kuitenkin, että jäsenvaltion on kieltäydyttävä hyväksymästä toisen jäsenvaltion sellaiselle henkilölle myöntämää ajokorttia, jonka henkilön ajokorttiin perustuvaa ajo-oikeutta on rajoitettu tai se on poistettu tai määräaikaisesti peruutettu ensin mainitun valtion alueella, ja että tämä pätee siitä riippumatta, onko kyseinen ajokortti myönnetty ennen tämän säännöksen soveltamisen alkamispäivää.

33 Tästä seuraa, että näitä säännöksiä on ajallisesti sovellettava pääasian oikeudenkäynnin kohteena olevaan jälkimmäiseen ajomatkaan, jonka Akyüz on tehnyt 1.3.2009.

34 Ennakkoratkaisua pyytäneen tuomioistuimen esittämiä kysymyksiä on näin ollen tutkittava sekä direktiivin 91/439 1 artiklan 2 kohdan ja 8 artiklan 2 ja 4 kohdan että direktiivin 2006/126 2 artiklan 1 kohdan ja 11 artiklan 4 kohdan valossa.

*Ensimmäinen kysymys*

35 Ensimmäisellä kysymyksellään ennakkoratkaisua pyytänyt tuomioistuin tiedustelee lähinnä sitä, onko direktiivin 91/439 1 artiklan 2 kohdan ja 8 artiklan 2 ja 4 kohdan sekä direktiivin 2006/126 2 artiklan 1 kohdan ja 11 artiklan 4 kohdan säännöksiä yhdessä luettuina tulkittava siten, että ne ovat esteenä vastaanottavan jäsenvaltion lainsäädännölle, jonka mukaan tällä jäsenvaltiolla on oikeus kieltäytyä tunnustamasta omalla alueellaan toisen jäsenvaltion myöntämää ajokorttia, kun vastaanottava jäsenvaltio ei ole kohdistanut kyseisen ajokortin haltijaan mitään direktiivin 91/439 8 artiklan 4 kohdassa tai direktiivin 2006/126 11 artiklan 4 kohdan toisessa alakohdassa tarkoitetuista toimenpiteistä mutta hänelle on kieltäydytty myöntämästä vastaanottavassa jäsenvaltiossa ajokorttia sillä perusteella, ettei hän täyttänyt kyseisen valtion säännöstön mukaisia fyysisiä ja henkisiä edellytyksiä moottoriajoneuvon turvalliseen kuljettamiseen.

36 Saksan hallitus katsoo, että jos hakijalle on kieltäydytty myöntämästä ensimmäistä ajokorttia sillä perusteella, ettei hän täyttänyt vaadittuja fyysisiä ja henkisiä edellytyksiä moottoriajoneuvon turvalliseen kuljettamiseen, hänen oikeuttamisestaan osallistumaan tieliikenteeseen aiheutuisi vähintään yhtä suuri vaara kuin saman oikeuden antamisesta sellaisille henkilöille, joiden ajo-oikeus on poistettu vastaavista syistä. Kyseisen hallituksen mukaan ajo-oikeuden poistamisen käsitettä on näin ollen tulkittava laajasti eli siten, että siihen sisältyy myös ajokorttihakemuksen hylkääminen jo alun perin.

37 Saksan hallitus vetoaa myös tarpeeseen ottaa huomioon eräät tienkäyttäjien perusoikeudet, kuten oikeus elämään, oikeus henkilökohtaiseen koskemattomuuteen ja omaisuudensuoja, jotka on vahvistettu Euroopan unionin perusoikeuskirjan 2, 3 ja 17 artiklassa ja joiden mukainen sisältö perusvapauksille on annettava ja jotka edellyttävät, etteivät jäsenvaltiot salli alueellaan sellaisen kuljettajan osallistumista liikenteeseen, jonka varmuudella tiedetään aiheuttavan suurta vaaraa muille tienkäyttäjille.

38 Komissio toteaa lisäksi, että henkilöä, jonka hakemus ensimmäisen ajokortin saamiseksi on hylätty perusteilla, jotka olisivat johtaneet ajo-oikeuden rajoittamiseen tai poistamiseen taikka sen määräaikaiseen tai pysyvään peruuttamiseen, jos kyseessä olisi ollut aikaisemmin myönnetty ajokortti, on kohdeltava samalla tavalla kuin siinä tapauksessa, että hänen tilanteensa olisi jokin viimeksi mainituista. Tämä seikka ei myöskään ole syy, jonka vuoksi kyseistä henkilöä olisi kohdeltava muita suopeammin hänen asuinpaikkaansa sovellettavissa toimenpiteissä tai jonka vuoksi jäsenvaltioita ei olisi oikeutettava tai velvoitettava soveltamaan säädettyjä rajoittavia toimenpiteitä, jos niiden toteuttamiselle vahvistetut edellytykset täyttyvät.

39 Italian hallitus sen sijaan toteaa, ettei ennakkoratkaisua pyytäneen tuomioistuimen ensimmäisessä kysymyksessä lainkaan viitata vakinaisen asuinpaikan kriteeriin. Vaikka Italian hallitus toivookin unionin oikeuden sääntöjen tulkinnan kehittyvän siten, että pääasian oikeudenkäynnin kohteena olevien kaltaisissa olosuhteissa myönnetyn ajokortin tunnustamisesta saataisiin kieltäytyä, se päätyy katsomaan, etteivät direktiivin 91/439 1 artiklan 2 kohdan ja 8 artiklan 2 ja 4 kohdan sekä direktiivin 2006/126 2 artiklan 1 kohdan ja 11 artiklan 4 kohdan säännökset yhdessä luettuina näytä sallivan tällaista kieltäytymistä.

40 Tältä osin on syytä muistuttaa, että täysin vakiintuneen oikeuskäytännön mukaan direktiivin 91/439 1 artiklan 2 kohdassa säädetään jäsenvaltioiden myöntämien ajokorttien vastavuoroisesta tunnustamisesta ilman muodollisuuksia. Tässä säännöksessä asetetaan jäsenvaltioille selvä ja täsmällinen velvoite, joka ei jätä harkintavaltaa sen noudattamisen edellyttämien toimenpiteiden suhteen (ks. mm. asia C-321/07, Schwarz, tuomio 19.2.2009, Kok., s. I-1113, 75 kohta ja asia C-184/10, Grasser, tuomio 19.5.2011, Kok., s. I-4057, 19 kohta). On todettava, että sama pätee direktiivin 2006/126 2 artiklan 1 kohtaan, joka on sanamuodoltaan täysin samanlainen kuin direktiivin 91/439 1 artiklan 2 kohta.

41 Ajokortin myöntävän jäsenvaltion tehtävänä on tutkia, täyttyvätkö unionin oikeudessa säädetyt vähimmäisedellytykset ja erityisesti direktiivin 91/439 7 artiklan 1 kohdassa asetetut asuinpaikkaa ja moottoriajoneuvon kuljettamiseen soveltuvuutta koskevat edellytykset, ja näin ollen, onko ajokortin myöntäminen perusteltua (ks. em. asia Schwarz, tuomion 76 kohta ja em. asia Grasser, tuomion 20 kohta).

42 Silloin, kun tietyn jäsenvaltion viranomaiset ovat myöntäneet ajokortin direktiivin 91/439 1 artiklan 1 kohdan mukaisesti, muilla jäsenvaltioilla ei ole oikeutta tutkia, onko tässä direktiivissä säädettyjä myöntämisedellytyksiä noudatettu. Jäsenvaltion myöntämän ajokortin hallussapitoa on nimittäin pidettävä todisteena siitä, että kyseisen ajokortin haltija täytti ajokortin myöntämishetkellä nämä edellytykset (ks. mm. em. asia Schwarz, tuomion 77 kohta ja em. asia Grasser, tuomion 21 kohta).

43 Kuten direktiivin 91/439 johdanto-osan viimeisestä perustelukappaleesta ilmenee, jäsenvaltiot voivat kuitenkin saman direktiivin 8 artiklan 2 ja 4 kohdan nojalla tietyissä olosuhteissa ja muun muassa liikenneturvallisuussyistä soveltaa ajo-oikeuden rajoittamista tai poistamista taikka sen väliaikaista tai pysyvää peruuttamista koskevia kansallisia säännöksiä kaikkiin kortinhaltijoihin, joilla on vakinainen asuinpaikka niiden alueella (em. asia Schwarz, tuomion 79 kohta).

44 Direktiivin 91/439 8 artiklan 4 kohdan ensimmäisessä alakohdassa sallitaankin jäsenvaltion kieltäytyvän hyväksymästä toisen jäsenvaltion sellaiselle henkilölle antaman ajokortin pätevyyttä, johon ensin mainitun jäsenvaltion alueella on kohdistettu ajo-oikeuden rajoittaminen, poistaminen taikka väliaikainen tai pysyvä peruuttaminen. Direktiivin 2006/126 11 artiklan 4 kohdan toisessa alakohdassa puolestaan säädetään, että jäsenvaltion on kieltäydyttävä hyväksymästä toisen jäsenvaltion sellaiselle henkilölle myöntämää ajokorttia, jonka ajokorttiin perustuvaa ajo-oikeutta on rajoitettu tai se on poistettu tai määräaikaisesti peruutettu ensin mainitun valtion alueella.

45 Oikeuskäytännössä on kuitenkin toistuvasti muistutettu, että direktiivin 91/439 8 artiklan 4 kohdassa säädetty mahdollisuus on poikkeus yleisestä ajokorttien vastavuoroisen tunnustamisen periaatteesta ja sitä on näin ollen tulkittava suppeasti (ks. mm. asia C-1/07, Weber, tuomio 20.11.2008, Kok., s. I-8571, 29 kohta; em. asia Schwarz, tuomion 84 kohta ja asia C-334/09, Scheffler, määräys 2.12.2010, Kok., s. I-12379, 63 kohta).

46 Jäsenvaltioissa myönnettyjen ajokorttien tunnustamista ilman muodollisuuksia koskevasta velvollisuudesta on nimittäin säädetty poikkeuksia, joilla tämä periaate saatetaan tasapainoon liikenneturvallisuuden periaatteen kanssa, eikä näitä poikkeuksia voida ymmärtää laajasti, koska tällöin

jäsenvaltioissa direktiivin 91/439 mukaisesti myönnettyjä ajokortteja koskevalta vastavuoroisen tunnustamisen periaatteelta vietäisiin sen koko sisältö (ks. vastaavasti asia C-445/08, Wierer, määräys 9.7.2009, 52 kohta ja em. asia Scheffler, määräyksen 63 kohta).

47 Käsiteltävässä tapauksessa on todettava, ettei ensimmäisen ajokortin saamista koskevan hakemuksen hylkääminen sisälly niihin tapauksiin, jotka voivat direktiivin 91/439 8 artiklan 4 kohdan ja direktiivin 2006/126 11 artiklan 4 kohdan toisen alakohdan mukaisesti johtaa siihen, ettei jäsenvaltio tunnusta toisessa jäsenvaltiossa myönnettyä ajokorttia.

48 On syytä huomauttaa, että istunnossa asianosaisten kuulemiseksi Saksan hallitus vetosi pääasiallisesti siihen, että jos jäsenvaltion kieltäytyminen ensimmäisen ajokortin myöntämisestä perustuu soveltuvuuden vakaviin puutteisiin, joita ei ole otettu huomioon direktiivissä 91/439, kuten hakijan voimakas taipumus väkivaltaisuuteen, kyseinen jäsenvaltio ei ole velvollinen tunnustamaan asianomaiselle henkilölle toisessa jäsenvaltiossa myöhemmin myönnettyä ajokorttia.

49 Saksan hallitus katsoo myös, että toisessa jäsenvaltiossa sen jälkeen, kun ensimmäisen ajokortin myöntämisestä oli kieltäydytty vastaanottavassa jäsenvaltiossa, myönnetyn ajokortin tunnustaminen edellyttää välttämättä, että ennen ajokortin myöntämistä tässä toisessa jäsenvaltiossa vastaanottava jäsenvaltio ilmoittaa kieltäytymiseen johtaneet perusteet kyseiselle jäsenvaltiolle ja että viimeksi mainittu jäsenvaltio varmistaa, että nämä perusteet ovat lakanneet.

50 Näitä perusteluja ei voida hyväksyä.

51 Aivan aluksi on nimittäin todettava, että vaikka ensimmäisen ajokortin saamista koskevan hakemuksen hylkääminen voi tosin osaksi perustua hakijan käyttäytymiseen, tällainen hallinnollisessa menettelyssä tapahtuva hylkääminen ei kuitenkaan voi olla hakijan tekemän rikkomuksen seuraamus, toisin kuin direktiivin 91/439 8 artiklan 2 ja 4 kohdassa sekä direktiivin 2006/126 11 artiklan 4 kohdan toisessa alakohdassa tarkoitetuissa tilanteissa.

52 Lisäksi on syytä todeta, että ensimmäisen ajokortin saamista koskevan hakemuksen hylkääminen voi perustua muihin kuin sellaisiin seikkoihin, jotka voisivat olla perusteena ajo-oikeuden rajoittamiselle tai poistamiselle taikka sen määräaikaiselle tai pysyvälle peruuttamiselle.

53 Tältä osin direktiivin 91/439 johdanto-osan neljännestä perustelukappaleesta ja direktiivin 2006/126 johdanto-osan kahdeksannesta perustelukappaleesta ilmenee, että näissä direktiiveissä säädetään pelkästään ajokortin myöntämisen edellytyksiä koskevien kansallisten säännösten yhdenmukaistamisen vähimmäistasosta. Jäsenvaltioilla on siten oikeus pitää voimassa tai antaa asiaa koskevia tiukempia säännöksiä.

54 Fyysisestä ja henkisestä soveltuvuudesta ajoneuvon kuljettamiseen on oikeuskäytännössä korostettu, ettei se seikka, että jäsenvaltio saa direktiivin 91/439 liitteessä III olevan 5 kohdan mukaisesti asettaa ajokortin myöntämisen edellytykseksi kyseisessä liitteessä mainittuja tiukemman lääkärintarkastuksen, vaikuta tämän jäsenvaltion velvollisuuteen tunnustaa muiden jäsenvaltioiden tämän direktiivin mukaisesti myöntämät ajokortit (ks. yhdistetyt asiat C-329/06 ja C-343/06, Wiedemann ja Funk, tuomio 26.6.2008, Kok., s. I-4635, 53 kohta).

55 On syytä todeta yhtäältä, että Saksan hallituksen kannattama ratkaisu merkitsisi sitä, että perusteita, joita ei ole otettu huomioon direktiivissä 91/439 tai 2006/126 mutta joihin jäsenvaltio vetoaa kieltäytyessään myöntämästä ajokorttia, olisi tarkasteltava määritettäessä perusteita, joilla tämä jäsenvaltio voi kieltäytyä tunnustamasta toisessa jäsenvaltiossa myöhemmin myönnettyä ajokorttia. Jäsenvaltion mahdollisuus olla tunnustamatta toisen jäsenvaltion myöntämää ajokorttia riippuisi tällöin siitä, kuinka vakava on se direktiivissä 91/439 tai direktiivissä 2006/126 huomiotta jätetty peruste, jolla ensimmäisen ajokortin myöntämisestä on kieltäydytty ensiksi mainitussa jäsenvaltiossa. Tällainen ratkaisu ei ole ajateltavissa, koska direktiivien 91/439 ja 2006/126 sisältö ei anna sen suuntaisia viitteitä.

56 Toisaalta vastaanottavan jäsenvaltion oikeuttaminen olemaan tunnustamatta toisessa jäsenvaltiossa myönnettyä ajokorttia sillä perusteella, että ensimmäisen ajokortin myöntämisestä tämän ajokortin haltijalle oli kieltäydytty ensiksi mainitussa jäsenvaltiossa mutta ajokortin myöntänyt jäsenvaltio ei ole varmistanut, ovatko kieltäytymiseen johtaneet perusteet lakanneet, merkitsisi sitä, että kaikkein tiukimmat ajokortin myöntämisen edellytykset vahvistanut jäsenvaltio saisi määrittää vaatimustason, jota muiden jäsenvaltioiden olisi noudatettava, jotta niissä myönnetyt ajokortit voitaisiin tunnustaa sen alueella.

57 Tässä yhteydessä on muistutettava, että mikäli jäsenvaltio saisi tukeutua kansallisiin säännöksiinsä kieltäytyäkseen pysyvästi toisen jäsenvaltion myöntämän ajokortin tunnustamisesta, olisi tämä direktiivillä 91/439 perustetun järjestelmän kulmakivenä olevan ajokorttien vastavuoroisen tunnustamisen periaatteen vastaista (ks. vastaavasti asia C-476/01, Kapper, tuomio 29.4.2004, Kok., s. I-5205, 77 kohta ja asia C-340/05, Kremer, määräys 28.9.2006, 30 kohta).

58 Kaikista näistä seikoista seuraa, ettei ensimmäisen ajokortin saamista koskevan hakemuksen hylkäämistä voida rinnastaa direktiivin 91/439 8 artiklan 2 ja 4 kohdassa sekä direktiivin 2006/126 11 artiklan 4 kohdassa tarkoitettuihin tilanteisiin, joissa jäsenvaltio voi kieltäytyä tunnustamasta toisessa jäsenvaltiossa myönnettyä ajokorttia.

59 Näillä perusteilla ensimmäiseen kysymykseen on vastattava, että direktiivin 91/439 1 artiklan 2 kohdan ja 8 artiklan 2 ja 4 kohdan sekä direktiivin 2006/126 2 artiklan 1 kohdan ja 11 artiklan 4 kohdan säännöksiä yhdessä luettuina on tulkittava siten, että ne ovat esteenä vastaanottavan jäsenvaltion lainsäädännölle, jonka mukaan tällä jäsenvaltiolla on oikeus kieltäytyä tunnustamasta omalla alueellaan toisen jäsenvaltion myöntämää ajokorttia, kun vastaanottava jäsenvaltio ei ole kohdistanut kyseisen ajokortin haltijaan mitään direktiivin 91/439 8 artiklan 4 kohdassa tai direktiivin 2006/126 11 artiklan 4 kohdan toisessa alakohdassa tarkoitetuista toimenpiteistä mutta hänen ajokorttihakemuksensa on hylätty vastaanottavassa jäsenvaltiossa sillä perusteella, ettei hän täyttänyt kyseisen valtion säännöstön mukaisia fyysisiä ja henkisiä edellytyksiä moottoriajoneuvon turvalliseen kuljettamiseen.

*Toinen ja kolmas kysymys*

60 Toisella ja kolmannella kysymyksellään, jotka on syytä käsitellä yhdessä, ennakkoratkaisua pyytänyt tuomioistuin tiedustelee lähinnä, onko direktiivin 91/439 1 artiklan 2 kohdan ja 8 artiklan 2 ja 4 kohdan sekä direktiivin 2006/126 2 artiklan 1 kohdan ja 11 artiklan 4 kohdan säännöksiä yhdessä luettuina tulkittava siten, että ne ovat esteenä edellisessä kohdassa mainitun kaltaiselle tunnustamisesta kieltäytymiselle myös yhtäältä siinä tapauksessa, että ajokortin myöntäneen jäsenvaltion antamilla tiedoilla, joita ei ole välitetty suoraan vaan ainoastaan välillisesti siten, että jokin muu taho, erityisesti ajokortin myöntäneessä jäsenvaltiossa oleva vastaanottavan jäsenvaltion lähetystö, on tehnyt sellaisiin tietoihin perustuvan ilmoituksen, osoitetaan, ettei kyseisen ajokortin haltija sen myöntämisajankohtana täyttänyt direktiivin 91/439 7 artiklan 1 kohdan b alakohdassa tai direktiivin 2006/126 7 artiklan 1 kohdan e alakohdassa tarkoitettua vakinaista asuinpaikkaa koskevaa edellytystä, ja toisaalta siinä tapauksessa, että muodolliset edellytykset ajokortin saamiseksi sen myöntäneessä jäsenvaltiossa ovat kyllä täyttyneet mutta kyseisessä jäsenvaltiossa oleskelun tarkoituksena on selvitetty olleen ainoastaan tämän ajokortin saaminen.

61 On syytä muistuttaa, että – kuten Saksan hallitus on katsonut – direktiivin 91/439 7 artiklan 1 kohdan b alakohdassa tarkoitetun vakituista asuinpaikkaa koskevan edellytyksen noudattamatta jättäminen voi jo yksinään olla sellainen syy, jonka vuoksi jäsenvaltio saa kieltäytyä tunnustamasta toisen jäsenvaltion myöntämää ajokorttia (ks. asia C-224/10, Apelt, tuomio 13.10.2011, Kok., s. I-9601, 34 kohta).

62 Oikeuskäytännöstä nimittäin johtuu, etteivät direktiivin 91/439 1 artiklan 2 kohta, 7 artiklan 1 kohdan b alakohta ja 8 artiklan 2 ja 4 kohta ole esteenä sille, että vastaanottava jäsenvaltio kieltäytyy tunnustamasta alueellaan toisessa jäsenvaltiossa myönnettyä ajokorttia silloin, kun ajokortissa olevien merkintöjen tai muiden ajokortin myöntäneestä jäsenvaltiosta – eikä vastaanottavasta jäsenvaltiosta –

peräisin olevien kiistattomien tietojen perusteella voidaan osoittaa, että kyseisessä 7 artiklan 1 kohdan b alakohdassa säädettyä asuinpaikkaa koskevaa edellytystä ei ole noudatettu (ks. vastaavasti em. yhdistetyt asiat Wiedemann ja Funk, tuomion 72 kohta sekä em. asia Grasser, tuomion 33 kohta).

63 Kuten unionin tuomioistuin on jo katsonut edellä mainitussa asiassa Grasser antamansa tuomion 33 kohdassa, sillä, että vastaanottava jäsenvaltio ei ole kohdistanut tähän ajokortin haltijaan kyseisen direktiivin 8 artiklan 2 kohdassa tarkoitettua toimenpidettä, ei ole tältä kannalta merkitystä.

64 Vakinaista asuinpaikkaa koskevan edellytyksen osalta nämä perustelut ovat sovellettavissa myös direktiivin 2006/126 2 artiklan 1 kohdan ja 11 artiklan 4 kohdan yhteydessä.

65 Kuten tämän tuomion 46 kohdasta ilmenee, tästä jäsenvaltioissa myönnettyjen ajokorttien tunnustamista ilman muodollisuuksia koskevasta velvollisuudesta on säädetty poikkeuksia, joilla tämä periaate saatetaan tasapainoon liikenneturvallisuuden periaatteen kanssa, eikä näitä poikkeuksia voida ymmärtää laajasti, koska tällöin vastavuoroisen tunnustamisen periaatteelta vietäisiin sen koko sisältö (ks. vastaavasti em. asia Wierer, määräyksen 52 kohta).

66 Tämän tuomion 62 artiklassa tarkoitetun kaltainen luettelo tietolähteistä, joihin vastaanottava jäsenvaltio saa nojautua kieltäytyessään tunnustamasta toisessa jäsenvaltiossa myönnettyä ajokorttia turvautumatta direktiivin 91/439 12 artiklan 3 kohdassa ja direktiivin 2006/126 15 artiklassa säädettyyn keskinäiseen avunantoon ja tietojenvaihtomenettelyyn, on näin ollen rajoitettu ja tyhjentävä (ks. vastaavasti em. asia Wierer, määräyksen 53 kohta).

67 Jotta tieto voitaisiin luokitella ajokortin myöntäneestä jäsenvaltiosta peräisin olevaksi kiistattomaksi tiedoksi, joka osoittaa, ettei ajokortin haltijan asuinpaikka ollut kyseisessä jäsenvaltiossa hänen ajokorttinsa myöntämisajankohtana, on tärkeää, että tieto tulee kyseisen jäsenvaltion viranomaiselta.

68 Pääasian oikeudenkäynnin kohteena olevan asian kannalta edellä todetuista seikoista seuraa, että jos Saksan viranomaisilla on Tšekin viranomaisilta saatuja kiistattomia tietoja, jotka osoittavat, ettei Akyüzin vakinainen asuinpaikka ollut Tšekin tasavallan alueella silloin, kun tämä jäsenvaltio myönsi hänelle ajokortin, niillä on oikeus kieltäytyä tunnustamasta tätä ajokorttia. Vastavuoroisen tunnustamisen periaate estää kieltäytymisen minkään muiden tietojen perusteella (ks. vastaavasti em. asia Wierer, määräyksen 59 kohta).

69 Tältä osin ei ole suljettu pois, että ajokortin myöntäneen jäsenvaltion väestörekisteriviranomaisilta saatuja tietoja voitaisiin pitää tällaisina tietoina (em. asia Wierer, määräyksen 61 kohta).

70 Selityksiä tai tietoja, jotka ajokortin haltija on antanut hallinnollisessa menettelyssä tai oikeudenkäynnissä täyttääkseen vastaanottavan jäsenvaltion kansallisen oikeuden mukaisen yhteistyövelvoitteensa, ei sen sijaan voida luokitella ajokortin myöntäneestä jäsenvaltiosta peräisin oleviksi kiistattomiksi tiedoiksi, jotka osoittaisivat, ettei ajokortin haltijan asuinpaikka ollut viimeksi mainitussa valtiossa hänen ajokorttinsa myöntämisajankohtana (em. asia Wierer, määräyksen 54 kohta).

71 Se seikka, että ajokortin myöntänyt jäsenvaltio ei ole toimittanut tietoja vastaanottavan jäsenvaltion toimivaltaisille viranomaisille suoraan vaan ainoastaan välillisesti, jonkin muun tahon tekemällä ilmoituksella, ei sinänsä sulje pois sitä mahdollisuutta, että kyseisten tietojen voidaan katsoa tulevan ajokortin myöntäneeltä jäsenvaltiolta, kunhan ne ovat peräisin kyseisen valtion viranomaiselta.

72 Kuten Saksan hallitus ja pääasiallisesti myös komissio ovat katsoneet, tästä seuraa, että se seikka, että vastaanottavan jäsenvaltion toimivaltaiset viranomaiset antavat ajokortin myöntäneessä jäsenvaltiossa sijaitsevan edustustonsa tehtäväksi tällaisten tietojen hankkimisen ajokortin myöntäneen jäsenvaltion toimivaltaisilta viranomaisilta, ei yksinään sulje pois sitä, että näiden tietojen katsotaan tulevan viimeksi mainitulta valtiolta.

73 Ennakkoratkaisua pyytäneen tuomioistuimen on selvitettävä, voidaanko pääasian oikeudenkäyntiin liittyvien olosuhteiden kaltaisissa olosuhteissa saadut tiedot luokitella ajokortin myöntäneeltä jäsenvaltiolta tuleviksi tiedoiksi.

74 Ennakkoratkaisua pyytäneen tuomioistuimen on tarvittaessa myös arvioitava kyseisiä tietoja ja ratkaistava, ovatko ne kiistattomia tietoja, jotka osoittavat, ettei ajokortin haltijan vakinainen asuinpaikka ollut ajokortin myöntäneessä jäsenvaltiossa hänen saadessaan ajokorttinsa.

75 Tehdessään tätä ratkaisua käytössään olevista ajokortin myöntäneeltä jäsenvaltiolta tulevista tiedoista ennakkoratkaisua pyytänyt tuomioistuin voi ottaa huomioon kaikki sen käsiteltäväksi saatettuun oikeusriitaan liittyvät seikat. Se voi esimerkiksi ottaa huomioon sen mahdollisuuden, että ajokortin myöntäneeltä jäsenvaltiolta tulevat tiedot osoittavat ajokortin haltijan oleskelleen tässä jäsenvaltiossa vain hyvin lyhyen ajan ja hankkineen sen alueelta pelkästään näennäisen asuinpaikan ainoastaan välttyäkseen ajokortin myöntämiselle hänen todellisessa asuinjäsenvaltiossaan säädettyjen tiukempien edellytysten soveltamiselta.

76 On kuitenkin syytä korostaa, että jos ajokortin haltija asettuu asumaan tiettyyn jäsenvaltioon saadakseen etua ajokortin myöntämisen edellytyksiä koskevasta vähemmän rajoittavasta lainsäädännöstä, hän käyttää tällöin SEUT 21 artiklan 1 kohdassa unionin kansalaisille annettua ja direktiiveissä 91/439 ja 2006/126 tunnustettua oikeutta liikkua ja oleskella vapaasti jäsenvaltioiden alueella (ks. analogisesti asia C-212/97, Centros, tuomio 9.3.1999, Kok., s. I-1459, 27 kohta), joten tällä seikalla yksinään ei voida osoittaa, ettei direktiivin 91/439 7 artiklan 1 kohdan b alakohdassa ja direktiivin 2006/126 7 artiklan 1 kohdan e alakohdassa säädettyä vakinaista asuinpaikkaa koskevaa edellytystä olisi noudatettu, jolloin jäsenvaltiolla olisi oikeus kieltäytyä tunnustamasta toisessa jäsenvaltiossa myönnettyä ajokorttia.

77 Näillä perusteilla toiseen ja kolmanteen kysymykseen on vastattava, että direktiivin 91/439 1 artiklan 2 kohdan ja 8 artiklan 2 ja 4 kohdan sekä direktiivin 2006/126 2 artiklan 1 kohdan ja 11 artiklan 4 kohdan säännöksiä yhdessä luettuina on tulkittava siten, että ne eivät ole esteenä vastaanottavan jäsenvaltion säännöstölle, jonka mukaan vastaanottava jäsenvaltio saa kieltäytyä tunnustamasta alueellaan toisessa jäsenvaltiossa myönnettyä ajokorttia, jos ajokortin myöntäneeltä jäsenvaltiolta tulevilla kiistattomilla tiedoilla osoitetaan, ettei ajokortin haltija sen myöntämisajankohtana täyttänyt direktiivin 91/439 7 artiklan 1 kohdan b alakohdassa tai direktiivin 2006/126 7 artiklan 1 kohdan e alakohdassa tarkoitettua vakinaista asuinpaikkaa koskevaa edellytystä. Se seikka, että ajokortin myöntänyt jäsenvaltio ei ole toimittanut tietoja vastaanottavan jäsenvaltion toimivaltaisille viranomaisille suoraan vaan ainoastaan välillisesti, jonkin muun tahon tekemällä ilmoituksella, ei sinänsä sulje pois sitä mahdollisuutta, että kyseisten tietojen voidaan katsoa tulevan ajokortin myöntäneeltä jäsenvaltiolta, kunhan ne ovat peräisin kyseisen jäsenvaltion viranomaiselta. Ennakkoratkaisua pyytäneen tuomioistuimen on selvitettävä, voidaanko pääasian oikeudenkäyntiin liittyvien olosuhteiden kaltaisissa olosuhteissa saadut tiedot luokitella ajokortin myöntäneeltä jäsenvaltiolta tuleviksi tiedoiksi, ja tarvittaessa myös arvioitava kyseisiä tietoja ja ratkaistava kaikkien sen käsiteltäväksi saatettuun oikeusriitaan liittyvien seikkojen perusteella, ovatko ne kiistattomia tietoja, jotka osoittavat, ettei ajokortin haltijan vakinainen asuinpaikka ollut viimeksi mainitussa valtiossa hänen ajokorttinsa myöntämisajankohtana.

## Oikeudenkäyntikulut

78 Pääasian asianosaisten osalta asian käsittely unionin tuomioistuimessa on välivaihe kansallisessa tuomioistuimessa vireillä olevan asian käsittelyssä, minkä vuoksi kansallisen tuomioistuimen asiana on päättää oikeudenkäyntikulujen korvaamisesta. Oikeudenkäyntikuluja, jotka ovat aiheutuneet muille kuin näille asianosaisille huomautusten esittämisestä unionin tuomioistuimelle, ei voida määrätä korvattaviksi.

Näillä perusteilla unionin tuomioistuin (toinen jaosto) on ratkaissut asian seuraavasti:

1) **Yhteisön ajokortista 29.7.1991 annetun neuvoston direktiivin 91/439/ETY 1 artiklan 2 kohdan ja 8 artiklan 2 ja 4 kohdan sekä ajokorteista 20.12.2006 annetun Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivin 2006/126/EY 2 artiklan 1 kohdan ja 11 artiklan 4 kohdan säännöksiä yhdessä luettuina on tulkittava siten, että ne ovat esteenä vastaanottavan jäsenvaltion lainsäädännölle, jonka mukaan tällä jäsenvaltiolla on oikeus kieltäytyä tunnustamasta omalla alueellaan toisen jäsenvaltion myöntämää ajokorttia, kun vastaanottava jäsenvaltio ei ole kohdistanut kyseisen ajokortin haltijaan mitään direktiivin 91/439 8 artiklan 4 kohdassa tai direktiivin 2006/126 11 artiklan 4 kohdan toisessa alakohdassa tarkoitetuista toimenpiteistä mutta hänen ajokorttihakemuksensa on hylätty vastaanottavassa jäsenvaltiossa sillä perusteella, ettei hän täyttänyt kyseisen valtion säännöstön mukaisia fyysisiä ja henkisiä edellytyksiä moottoriajoneuvon turvalliseen kuljettamiseen.**

2) **Samoja säännöksiä yhdessä luettuina on tulkittava siten, että ne eivät ole esteenä vastaanottavan jäsenvaltion säännöstölle, jonka mukaan vastaanottava jäsenvaltio saa kieltäytyä tunnustamasta alueellaan toisessa jäsenvaltiossa myönnettyä ajokorttia, jos ajokortin myöntäneeltä jäsenvaltiolta tulevilla kiistattomilla tiedoilla osoitetaan, ettei ajokortin haltija sen myöntämisajankohtana täyttänyt direktiivin 91/439 7 artiklan 1 kohdan b alakohdassa tai direktiivin 2006/126 7 artiklan 1 kohdan e alakohdassa tarkoitettua vakinaista asuinpaikkaa koskevaa edellytystä. Se seikka, että ajokortin myöntänyt jäsenvaltio ei ole toimittanut tietoja vastaanottavan jäsenvaltion toimivaltaisille viranomaisille suoraan vaan ainoastaan välillisesti, jonkin muun tahon tekemällä ilmoituksella, ei sinänsä sulje pois sitä mahdollisuutta, että kyseisten tietojen voidaan katsoa tulevan ajokortin myöntäneeltä jäsenvaltiolta, kunhan ne ovat peräisin kyseisen jäsenvaltion viranomaiselta.**

   **Ennakkoratkaisua pyytäneen tuomioistuimen on selvitettävä, voidaanko pääasian oikeudenkäyntiin liittyvien olosuhteiden kaltaisissa olosuhteissa saadut tiedot luokitella ajokortin myöntäneeltä jäsenvaltiolta tuleviksi tiedoiksi, ja tarvittaessa myös arvioitava kyseisiä tietoja ja ratkaistava kaikkien sen käsiteltäväksi saatettuun oikeusriitaan liittyvien seikkojen perusteella, ovatko ne kiistattomia tietoja, jotka osoittavat, ettei ajokortin haltijan vakinainen asuinpaikka ollut viimeksi mainitussa valtiossa hänen ajokorttinsa myöntämisajankohtana.**

Allekirjoitukset